

[Køefoed.]

holdet, før man mærker det haardt, naar Landbrugets Købeevne forsvinder. Men eet kan vi være enige om, hvad enten vi tror, som det fra anden Side er blevet udtrykt, at Beklagelserne kan medvirke til de daarlige Tider, eller Virkeligheden er, som den er fremstillet: at det gælder om at faa det bedst mulige Udbytte af Danmarks Jord, og her er der et Spørgsmaal, som jeg efter Opfordring skal tillade mig at drage frem, nemlig de gældende Bestemmelser vedrørende Fredskove og de herhenhørende Forpligtelser.

Disse Bestemmelser stammer i det væsentligste fra Forordningen af 27. September 1805, hvori der bl. a. staar:

„Da Skovenes Vedligeholdelse og Fredning i Vort Rige Danmark er af største Vigtighed, og Erfaringen har viist, deels at Skovene betydeligen aftage“ o. s. v. Der siges her, at Skovene aftager, men siden 1805 er der i den Henseende sket en stor Forandring. Nu kender jeg selvfølgelig ikke Forholdene saa godt i det øvrige Land, at jeg skal komme ind paa Detailler, men paa Bornholm stiller det sig saaledes, at i 1805 var der tillagt Statsskoven Almindingen et Areal af 827 ha, hvoraf 518 ha tjenlig til Skovkultur, og senere er der tillagt større Arealer, hvoraf store Dele er tilsaat og tilplantet med Skov, saaledes at Statens samlede Areal i Almindingen og de 3 andre Statsskovdistrikter paa Bornholm nu udgør i alt 3 370 ha, hvoraf ca. 2 900 ha er træbevokset Areal. Endvidere er den Strækning, Højlyngen, der gaar tværs over Øen, og som i 1805 laa i Lyng, nu i det allervæsentligste tilplantet; dette Lyngbælte er for største Delen delt saadan, at hver Kommune har faaet sin Part, og det udgør i alt 3 064 ha, hvorafkun en ganske ringe Del ikke er Skov. Desuden er der alle de Skovarealer, som tilhører private; disse har jeg ikke Tallet paa, men sammenlagt for hele Øen andrager de alligevel flere Hundrede Hektarer. Som det vil forstaaes af det anførte, er Statens og Kommunernes Skovarealer betydelig større nu, end da Forordningen udkom. Statsskovarealet var, som nævnt, paa det Tidspunkt 518 ha og er nu forøget til 2 900 ha, og Kommunernes 3 064 ha er praktisk taget næsten alt sammen Skov. For de private Skove gælder den Regel, at hvad der kan hævdes at have baaret Højskov i 1805, betragtes som Fredskov, og for at faa Tilslædelse til at rydde en Del af denne, der i mange Tilfælde voksede paa god Jord, som egnede sig til Agerbrug, blev der forlangt

udlagt det dobbelte Areal lyngbevokset Jord, idet der blev gjort gældende, at Jorden der var saa meget ringere, saa det var ikke nok at forlange udlagt et Areal af samme Størrelse som det, der blev ryddet, og paa disse nybeplantede Arealer blev der tinglyst Fredskovsforpligtelse. Særlig en Del af den gamle Skov, der har vundet Hævd som Fredskov, findes i mange Tilfælde nu i en Tilstand, som ikke giver stort Udbytte, Træerne kan være hugget, og den til Rest værende Fredskov bestaar kun af Buske og Krat. Hermed skal ikke være sagt, at dette er det almindelige Billede af Fredskovene, men selv om der plantes igen og Træet skal selges som Brændsel, giver det med de nuværende Brændselspriser ikke noget Udbytte. I bornholmske Blade læstes for en Tid siden en Opfordring fra Skovrideren til Beboerne om at bruge Brændsel fra Statens Skove, da det kneb med Afsætningen, og samtidig blev der fra Skovrideren Side lagt et Ord ind for, at vi paa den Maade ogsaa støttede dansk Arbejde. Men kniber det for Statsskovene, bliver det endnu vanskeligere for private at faa solgt til Priser, som forrenter Skovarealet. Det store Salær, som fordres ved Auktionssalg, gør ogsaa sit til at øge Vanskelighederne, da det yderligere maa trækkes fra de Priser, som Ejeren faar for Varen. Jeg benytter Lejligheden til at henstille, om det ikke var muligt, at det store Salær, der fordres, kunde nedsættes ret betydeligt eller i alt Fald en Del.

Nu er det ikke min Mening at opfordre til en planløs Huggen eller en Rydden-bort af Skovene. Men jeg vil pege paa Forskellem mellem de Skovarealer, der nu tilhører Staten og Kommunerne, og de Skove, der fandtes paa det Tidspunkt, da Forordningen blev gældende, saaledes at det kan ses, at Forudsætningerne var andre, den Gang Forordningen blev udstedt, end de er nu. Jeg vil ogsaa gerne pege paa, at en Ændring, en Lempelse i Bestemmelserne tillige vil være til Gavn for Beskæftigelsen, idet Rydningen af Skov til Agerjord og dermed følgende Dræningsarbejder o. s. v. ogsaa vil give øget Beskæftigelse.

Alle disse Smaaskove har selvfølgelig givet Afveksling i Landskabet og frembragt et landskabelig kønt Billede, som ikke kan og ikke bør forsvinde; men jeg tror heller ikke, at alle disse Smaaskove vil forsvinde, da jeg ikke vil slaa til Lyd for Ophævelse af det forstmæssige Tilsyn, vi har. Jeg ønsker blot at paavise, at en Fastholdelse af de nuværende Bestemmel-